

Előterjesztő:	
	Dr. Vizeli Sándor
Tárgy:	A város közterületének tisztántartásáról és a zöldterületek védelméről szóló önkormányzati rendelet megalkotása
Iktatószám:	97681//2010
Ügyintéző:	Dr. Vizeli Sándor
Melléklet:	<u>5/1981.(IX.18.) Tr.</u> <u>39/2002. (XII. 23.) Kr.</u> <u>Rendelettervezet</u> <u>A hatályos 24/2007.(V.25.) Ö.r.</u>
Feladatot jelent:	a Hatósági Főosztály vezetője a Városfejlesztési Főosztály vezetője a Debreceni közterület Felügyelet vezetője részére
Véleményező bizottság:	Községi ülés Józsai Településrészi Önkormányzat Környezetvédelmi Bizottság Városfejlesztési Bizottság
Egyéb véleményező szerv:	Debreceni Közterület Felügyelet Tisztántúli Környezetvédelmi-, Természetvédelmi- és Vízügyi Felügyelőség
Törvényességi véleményezés ideje:	2010. május 18
Törvényességi ellenőrzést végezte:	Dr. Dobi Csaba

Tisztelt Közgyűlés!

A jelen előterjesztés két korábbi helyi rendelet felülvizsgálatával egy rendeletben szabályozza a város zöldterületei védelmét, továbbá a köztisztaság biztosításának helyi előírásait. Az összevont szabályozás indoka az, hogy egyugyanazon közterületről van szó, tehát ugyanaz a szabályozás tárgya, akár a zöldterületek védelméről, akár a köztisztaság fenntartásáról, vagy a hó- és síkosság-mentességről rendelkezik a város közgyűlése. Az új helyi szabályozás indokai a következők:

1.) A köztisztaság fenntartásáról szóló 24/2007. (V. 25.) önkormányzati rendelet rendelkezései többségében időtálló, több évtizede kialakult előírásokat tartalmaznak. Szükséges azonban az egyes előírásokat a központi jogszabályokkal, különösen a köztisztaság fenntartásáról szóló 1/1986. (II. 21.) ÉVM-EüM együttes rendelet és a helyi közutak kezelésének szakmai szabályairól szóló 5/2004. (I. 28.) GKM rendelet szabályaival megfeleltetni.

Az előbbi GKM rendelet e közút tisztántartási feladatokat a következők szerint telepítette:

a.) A járdák, a gyalogutak és a kerékpárutak, az ott lévő zöldsáv, a nyílt árok, ezek műtárgyai tisztántartása:

- **az ingatlan tulajdonosának (kezelőjének, használójának) kötelessége** az ingatlan előtti járdaszakasz, járda hiányában pedig egy méter széles területsáv, a járda melletti zöldsáv és az úttestig terjedő további területek, valamint a járdaszakasz melletti nyílt árok és ennek műtárgyai tisztántartása, továbbá a csapadékvíz zavartalan lefolyását akadályozó anyagok eltávolítása,
- a szórakozóhelyek, a vendéglátóhelyek, az üzletek és az egyéb árusítóhelyek előtti járdaszakaszt a nyitva tartás ideje alatt **a közútkezelő és a helyiséget használó fél megállapodása szerint kell takarítani, ilyen megállapodás hiányában pedig a használó köteles a tisztántartásról gondoskodni,**
- ingatlanhoz nem csatlakozó burkolt járda, lépcső, lejtő, gyalogút, valamint a zöldterületekhez kapcsolódó gyalogutak és sétányok tisztántartásáról, a hó eltakarításáról és a síkosság mentesítésről **a helyi közút kezelője gondoskodik.**

b.) A jogszabály az utak további részeinek és tartozékainak tisztántartását a közút kezelőjére terheli. Ilyen közút kezelői feladatok: az úttestek burkolatának tisztántartása, a hidak és egyéb műtárgyak üzemeltetése, az úttartozékok tisztántartása, az útburkolaton kívüli területek tisztántartása, a téli útüzemeltetés, a közút melletti területeken (útpadka, árok) a növényzet eltávolítása,

c.) Az utak további tartozékairól való köztisztasági gondoskodás kötelezettjei:

- a várakozóhelyek és a kijelölt rakodóhelyek tisztántartása ezek hasznosítójának feladata, míg
- a tömegközlekedés pályájának és megállóhelyeinek tisztántartásáról a szolgáltatónak kell gondoskodnia.

Az Önkormányzat a közterület tisztántartási feladatairól közbeszerzés alapján az AKSD Kft. útján gondoskodik. Ezekkel a szerződésekkel azonban csak azokat a területeket tudja

gondoztatni, amelyek esetében a munkákat nincs kire áthárítani, vagy a terület egységes kezelése teszi ezt szükségessé.

A köztisztasági jogszabályok között szinte mindenkor előírás volt a közterületekkel érintkező ingatlanok tulajdonosainak az a kötelezettsége, hogy takarítaniuk és síktalanítaniuk kell az ingatlan előtti járdát és az ahhoz kapcsolódó közterületeket, árkokat.

Ezen ingatlantulajdonosi kötelezettségeket a Polgármesteri Hivatal és a Közterület Felügyelet érvényesíti hatósági úton. Ezen kívül a sajtó útján is évente többször ráirányítjuk a figyelmet a köztisztasági kötelezettségekre. Akinél hiányzik ehhez a saját belső készítés, ott szükséges egy közhatalmi intelem, a cselekmény szabálysértésként való szankcionálása.

A köztisztasági előírások nem vonatkoznak a telken belüli tisztaság fenntartására, mert ezekre a hulladékgazdálkodási törvény és végrehajtási rendelkezései részletes szabályozást adnak. Ennek megfelelően a köztisztasági szabálysértéseket csak ezen rendelet értelmező rendelkezésével körülírt közterületen lehet elkövetni.

Így például a forgalmas boltok, intézmények környezetének szemetes volta általában az ott folyó tevékenységgel, szolgáltatással van összefüggésben, ezért az üzlet környezetében a közterület állapotáért való felelősség is áthelyeződik a szolgáltatásért felelős személyre, illetve a létesítmény vezetőjére, jóllehet az egyébként tiltott szemetelésnek nem ő volt az elkövetője.

Meghatározza a rendelet tervezet a közterületen lévő háztartási és szelektív hulladékgyűjtő helyek környezetének tisztántartásáért való felelősséget is.

A köztisztasági szabályok között - a síkosság mentesítéssel összefüggésben - szerepel a rendelet tervezetben, hogy a városban a jövőben csak környezetkímélő anyagokkal lehet a csúszást gátolni.

Új szabályként javasoljuk azt is, hogy a város zöldterületein, parkjaiban tilos legyen a galambok etetése. Néhány állatbarát túlzó gondoskodása visszájára fordult, e közösségi terek az etetések időszakában már-már alkalmatlanná válnak a rendeltetésükre, hogy ott sétáljanak, pihenjenek, kis gyerekek a szabadban legyenek. Amennyiben a Tisztelt Közgyűlés elfogadja az előterjesztett javaslatot, ez a cselekmény a jövőben szabálysértési bírsággal szankcionálható.

Több tiltó cselekmény, amelynek jogellenessége révén helye lehetne a rendeletben, azért nem szerepel ezen előírások között, mert magasabb szintű jogszabályok már tiltott magatartásként szankcionálták, s a 30 ezer Ft-os önkormányzati bírsághatárhoz képest magasabb összeggel büntethetők.

2.) Már évekkel ezelőtt gyakorlatilag végrehajthatatlanná vált a közhasználatú zöldterületek fenntartásáról szóló 5/1981. (IX. 18.) Tr. tanácsrendelet, amelynek több szabálysértési rendelkezését az egyes ügyek bírósági felülvizsgálata során az eljáró bíró alkalmazhatatlannak minősített.

A tanácsrendelet megalkotása óta eltelt 28 év alatt a mindvégig fennálló bizonytalan jogi fogalmak nem lettek tisztázva, 2009. január 1-től pedig hatályon kívül helyezték az ennek alapjául szolgáló 2/1976. (I. 16.) ÉVM rendeletet is. Egyidejűleg, a fák védelméről szóló 21/1970. (VI. 21.) Korm. rendelet helyett új kormányrendelet lépett hatályba.

Az állami Számvevőszék 2009. őszén jelentést adott ki az önkormányzatok tulajdonában lévő zöldterületek fejlesztésének és fenntartásának ellenőrzéséről. Ennek során a Számvevőszék megállapította a zöldterületek kormányzati szabályozásának elégtelenségét, ezért

kezdemenyezte zöldterület-gazdálkodási kerettörvény és részletes végrehajtási rendelkezések megalkotását, a különféle jogszabályokban meglévő jogi fogalmak, valamint zöldterületi nyilvántartások egységesítését, az önkormányzatok zöldterület-gazdálkodási feladatainak meghatározását és szabályozását.

Az előbbi, főként a központi jogalkotási mulasztásokban megnyilvánuló hiányosságok ellenére is a város Önkormányzata eleget tesz az önkormányzati törvény azon előírásának, hogy a települési önkormányzatnak közzolgáltatási feladatai között gondoskodnia kell a zöldterületek fenntartásáról, fejlesztéséről. Ez néhány millió négyzetméter területet jelent.

A jelen rendelet tervezet egységesíti a különböző zöldterületek fenntartását, védelmét, s elvégzi a zöldterületek jogi meghatározását. Ide tartoznak

- az önkormányzat vagyongataskterében zöldterületként nyilvántartott közterületi ingatlanok (közparkok, erdők)
- más ingatlanok közterületként való nyilvántartás nélkül, eleve zöldterületként vannak bejegyezve az ingatlan-nyilvántartásba;
- ezeken kívül a zöldterületként használt ingatlanok egy része úgynevezett „kivett területként” szerepel az ingatlan-nyilvántartásban. Közöttük jelentős mértékűek azok a zöldterületek, amelyeket az egyes ingatlantulajdonosok saját ingatlanuk előtt létesítettek, s ápolnak. Ez utóbbiak a föld tulajdonosának, azaz az önkormányzatnak a vagyonába kerültek a beültetés tényével, mint a polgári jog szerinti növedékek.

Városszerte évente több ezer jogellenes parkolás történik a zöldterületeken, amely miatt az egykori füves területen a növényzet nem tud regenerálódni. Gyakori az az érvelés, hogy a szabálytalanul igénybe vett terület állapota már nem utal parkra, már nincs mit megrongálni, továbbá, hogy a megállni tilos közlekedési jelzés csak az úttestre vagy kiegészítő táblával az útpadkára vonatkozik és nem az út menti füves területre. Ezért indokolt az új rendeletben értelmező rendelkezéssel is körülírni, hogy a roncsolódott, regenerálódás vagy helyreállítás előtt ill. alatt álló területek is zöldterületnek tekintendők, kivéve ha ott a parkolást megengedő tábla van.

Eddig a zöldterületre jogellenesen ráhajtó gépjármű vezetők több mint 80 %-ában kimenekült a felelősség alól azon a címen, hogy nem ő vezette a gépjárművet, s a hozzátartozójára sem köteles terhelő vallomást tenni. Azzal is eredményesen védekeztek, hogy a mások által már tönkretett parkosított területen újabb kár nem keletkezett.

A most előterjesztett helyi zöldterületi szabályok új jogi megoldást tartalmaznak:

- a tetten ért gépjárművezető magával a zöldterületre való ráhajítás tényével - kimutatható kár keletkezése nélkül is - elköveti a 30 ezer forintig büntethető zöldterület-védelmi szabálysértést,
- ha pedig tetten érés nincs, a cselekmény elkövetője az üzembentartó, vagy az akinek teljes bizonyító erejű magánokirattal a gépjárművet használatra átadta.

Ha a ráhajítással gondatlanul kárt is okoztak, abban az esetben nem a helyi rendelet szerinti 30 ezer forintos büntetés, hanem a külön jogszabály szerinti 100 ezer Ft-os bírság alkalmazható.

Ezen túlmenően, a szabálysértés elkövetésének ténye önmagában is alapot ad a zöldterületen várakozó gépjármű kerékbilincselésére és a körülményektől függő

elszállíttatására.

Az új előírások között szabályozásra került az a néhány kivételes, kényszerű eset is, amikor a zöldterületre kíméllettel rá lehet, vagy rá kell hajtani, továbbá részletes szabályokat kapott a parkokhoz kapcsolódó sétányokra való behajtás is.

A Városüzemeltetési Osztály eddig is adott ki behajtási hozzájárulást: mintegy 100 esetben kaptak az érintett lakosok az ingatlanuk megközelítéséhez (Pl. a Batthyányi utcára, Csapó utcára, stb.) továbbá a Kossuth térre és a Piac utcára a rendezvényterületek megközelítéséhez, áruszállításhoz. Ezek az engedélyek 2010. végéig szólnak.

A pénzállító vállalkozások nem rendelkeznek ilyen hozzájárulással, azonban bírság kiszabására sem került sor a díszburkolatú területekre való behajtásuk miatt. Ez egy privilegizált helyzetet eredményezett. A jövőben konkrét útvonalra szóló behajtási hozzájárulást kaphatnak, feltéve, hogy megfizetik a rendelet mellékletében meghatározott zöldterület védelmi díjat. Amennyiben ilyen hozzájárulás nélkül történik a zöldterületre, zöldterületi sétányra való behajtás, a rendelet tervezet szerint ez a cselekmény megalapozza a közterület felügyelők és a rendőrök helyszíni bírságolási intézkedését, továbbá a zöldterület-védelmi szabálysértés miatti eljárást.

A rendelet ezen fejezetében - a már felsoroltakon kívül - kötelezettségként, vagy tiltott tevékenységként szabályozott további esetek a gyakorlatból lettek általános érvényű előírássá formálva. Érvényesítésüket további szabálysértési szankciók biztosítják, továbbá a helyreállítási kötelezettség polgári jogi úton kikényszeríthető, vagy a költségek megtéríthetők.

3.) A város Önkormányzata a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési közszolgáltatásról szóló 39/2002.(XII.23.) Kr. rendelete alapján hulladékkezelési közszolgáltatást szervezett.

Az AKSD Kft. szerint az utóbbi időben évről évre csökkent a közszolgáltatásért való fizetési hajlandóság. A lejárt, 90 napon túli kinnlevőség az elmúlt 3 évben nagymértékben növekedett: míg 2007-ben 13800950 forint volt, az elmúlt évben ez az összeg 45.480.342 forintra nőtt.

Egyre emelkedik azon ingatlantulajdonosok száma is, akik nem veszik igénybe a kötelező közszolgáltatást. Ugyanakkor a város több pontján kialakult illegális szemétkerakó helyekről a DEHUSZ KFT 2009-ben 217 tonna illegálisan elhelyezett hulladékot gyűjtött össze, amelynek elszállításáról a szolgáltatónak kellett gondoskodnia. (Összehasonlításként: a szelektív hulladékgyűjtő helyekről 2009. évben 200 tonna háztartási hulladékot szállítottak be.)

A jelenlegi helyi szabálysértési rendelkezés alkalmazhatatlan azon ingatlantulajdonosok szankcionálására, akik nem veszik igénybe a kötelező közszolgáltatást. Ezért az elmúlt évben az A.K.S.D. Városgazdálkodási Kft által tett feljelentések tárgyában indult eljárások sajnos megszüntető határozattal zárultak.

Az előbbiek miatt a fent említett helyi rendelet szabálysértési rendelkezést tartalmazó részének a módosítását, melynek révén bírsághatók lesznek a hulladékgyűjtő edénnyel nem rendelkező ingatlantulajdonosok is.

A lomtalanítás szabályait gyakran nem tartják be, különösen a megrendelt szállítási időpontot követően jelentős mennyiségű szeméttel vegyített lomhulladék kerül ki a közterületre. Ez a jövőben helyi köztisztasági szabálysértést valósít meg.

Tisztelt Közgyűlés !

Az előterjesztő álláspontja szerint a rendelet tervezetben szereplő javaslatok, s az ehhez kapcsolt hatósági szankciók találkoznak majd a helyi társadalom igazságérzetével, különösen, ha a jogszabálysértő magatartásokat gyorsan követik az indokolt felelősségre vonások.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést az előterjesztés megtárgyalására és a mellékelt rendelet tervezet szerinti új rendelet elfogadására.

Debrecen, 2010. május 17.

Dr. Vizeli Sándor
főosztályvezető